

## Bomo le živeli v bolj zdravem okolju?

Občinska skupščina bo na prihodnji seji, ki bo 6. decembra, obravnavala poročilo o varovanju in izboljševanju okolja v naši občini

Čeprav v Ljubljani ne dihamo najbolj strupenega zraka v Sloveniji (slabši kot v našem mestu je v Trbovljah in Hrastniku), ne gre živeti v utvarah, da smo s kisikom bliže letoviščem kot pa črnim industrijskim krajem. Predvsem cestni promet in kurišča nam ženeta v grla preveč žveplovega dvokisa, še kar dobro pitno vodo pa nam ogrožajo nemanerzi z ostudnimi izplakami vsemogočih sort. Delegati bežigradske občinske skupščine so zato lani decembra sprejeli vrsto nalog, da bi rešili najbolj pereče probleme s področja varovanja in izboljševanja okolja v naši občini. Lahko rečemo, da je bilo v letu dni kar veliko narejenega. Pomanjkanje denarja pa že ogroža nekatere načrte.

### VODA, BISRA VODA

V kemični industriji JUB Dol je avtomatizacija kemične čistilne naprave za prečiščevanje tehnoloških voda v zaključni fazi; poskusno bo začela obratovati v začetku prihodnjega leta. Rekonstruirali so kanalizacijsko omrežje ter biološko čistilno napravo. Dobili so tudi lokacijsko dovoljenje za gradnjo depozitne nevarnih in vnetljivih snovi, ki jo bodo dokončali v drugi polovici leta 1989. Vsa dela v JUBU potekajo brez zamud.

V tovarni Belinka v Šentjakobu so uredili centrifugo za zgoščevanje odpadnega blata iz proizvodnje natrijevega perborata. Količina odpadnega blata se je s prejšnjih 14.000 ton zmanjšala na 8.500 ton. Zgradili bodo tudi čistilno napravo za tehnološke odpadne vode. Z deli so pričeli julija letos, naprava pa bo začela poskusno obratovati junija prihodnjega leta. Belinka bo tako v celoti rešila problem odpadnih tehnoloških voda.

Energoinvest na Črnučah ima v načrtu celotno zunanjo ureditev s kanalizacijo in lovilcem olja ter gradnjo pokritega skladišča za transformatorje. Investicija je toliko bolj pomembna, ker stoji tovarna v 3. varstveni coni virov pitne vode in blizu Črnušnice. Izdelali so tehnično dokumentacijo, ker pa niso zagotovili denarja letos niso začeli z deli.

Dinos je v industrijski coni na Črnučah zgradil nov objekt, ki pa dela brez obratnega dovoljenja. Pri tehničnem pregledu leta 1985 so ugotovili nekaj ekoloških in tehnično-normativnih pomanjkljivosti. Dinos še dozdaj ni predložil dokazil o uspešno zaključenem poskusnem obratovanju in drugih listin, potrebnih za izdajo uporabnega dovoljenja. Prvotni obrat Dinos v Kurilniški ulici je določen za preselitev.

Delovna organizacija Unis-TOS je celotno proizvodnjo preselila v industrijsko cono na Črnučah. Tam so zgradili tudi skladišče vnetljivih snovi in uredili čistilno napravo za lakirnico.

V Elmi na Črnučah, kjer imajo tudi galvanizacijo, so zgradili čistilno napravo z nevtralizacijskimi bazeni. Razstrupljanje poteka avtomatizirano, voda pa prečiščena odteka v Savo. Do konca leta naprava obratuje poskusno, na kar jim bodo izdali uporabno dovoljenje. Z dograditvijo te čistilne naprave so razbremenili napravo, ki čisti odpadne vode iz Energoinvesta, IMP, lma in Dinos.

Bežigradske vode onesnažujejo tudi pujsi iz drugih občin. Tokrat gre res za živali in sicer za obrat Prašičereja lhan delovne organizacije Agroemona. Z živinorejskimi odpadkami tako onesnažujejo vodo in okolje, da resno ogrožajo ekološko ravnovesje ob Kamniški Bistrici, ki teče tudi po območju naše občine. Farmo v lhanu bodo uredili do konca leta 1990.

Pri iskanju morebitnih onesnaževalcev pitne vode niso pozabili tudi na opuščene vodnjake. Računajo, da jih je v naši občini približno 300. Le iz redkih se še da potegniti vodo, večino vodnjakov so spremenili v greznice ali jame za odpadke. Zaradi povezave vodnjaki lahko onesnažijo podtalnico. Ker predstavljajo izdatne vire pitne vode, ki bi bili lahko za rezervo v izrednih razmerah, jih bo mestni vodovod prihodnje leto začel pregledovati.

### MANJ ČRNIH ODLAGALIŠČ

Na območju občine Bežigrad so v zadnjih desetih letih sanirali večino črnih odlagališč odpadkov in manjših smetišč, z izjemo nekaterih, ki se pojavljajo iz leta v leto. Sanirana so bila odlagališča odpadkov na koncu Tesovnikove ulice, na križišču

Obvozne ceste s Saveljsko cesto in Na Produ ob reki Savi. Pri koncu je tudi ureditev odpadne jame ob Zasavski cesti v Dolu; tovarni Belinka in JUB sta pokrili mokri del jame z elektrofilitrskim pepelom, nasuli bodo še zemljo in pozabili bomo na veliki madež v našem okolju.

Komunalne odpadke redno odvažajo s celotnega območja naše občine, z izjemo manjših, odročnih zaselkov v krajevni skupnosti Dol, kjer ceste niso primerne za komunalna vozila. Komunalno podjetje Ljubljana dvakrat na leto tudi organizira odvoz kosovnega odpadnega materiala, vsako spomlad pa je na vrsti tradicionalna akcija za čisto in zeleno Ljubljano, ki jo vodi mestna konferenca SZDL.

### ZRAK NAŠ VSAKDANJI

Republiška skupnost za varstvo zraka pri Hidrometeorološkem zavodu navaja Opekarno Črnuče in Ljubljanske mlekarne kot največja onesnaževalca, ki za Bežigradom pošiljata med nas največ žveplovega dvokisa. Stanje pa se bo občutno izboljšalo: opekarno na Črnučah so že ukinili (zdaj je tam trgovina Slovenijaavto), obrate mlekarne pa bodo s Tolstojeve ulice povečini preseli v industrijsko cono na Črnuče.

Tudi v nekaterih drugih podjetjih, kjer se različni izpuhi iz njihovih dimnikov ne morejo ravno primerjati z vonjem iz cvetličarn, ne držijo križem rok. V obratu Videm tovarne JUB so uredili odpraševanje s filtri in sistem poskusno obratuje. V tiskarni Mladinske knjige bodo z novimi stroji in boljimi surovinami dosegli, da bo v zraku manj zadaha po toplih in barvah. ČGP Delo je na zahtevo inšpekcije zvišalo dimnik in hlapi organskih topil tudi v slabšem vremenu ne bi smeli več motiti okoliških prebivalcev.

Med večjimi onesnaževalci zraka v občini Bežigrad so lokalne kotlovnice, kjer kurijo premog ali mazut. Delovna organizacija Energetika pa je ugotovila, da je v naši občini kar 39 kotlovnice tako blizu omrežja za daljinsko ogrevanje, da bi jih na toplarno lahko priključili že do leta 1990. Letos so jih priključili devet.

### DECIBELI BIJEJO, BIJEJO

Največkrat se še zavedamo ne, kako škodljive posledice ima hrup na človeka. Največ decibelov prispeva cestni promet. Strokovnjaki ugotavljajo, da so v naši občini hrupu najbolj izpostavljeni prebivalci krajevnih skupnosti Savsko naselje, Bežigrad, Stadion in Boris Kidrič. Naročili so izdelavo prometne študije, na tej podlagi pa bi potlej spremenili prometni režim.

Poseben problem so parkirani tovornjaki na krajih, ki niso določeni za te namene. Postaja milice Bežigrad je poostriala nadzor in ugotavlja, da je največ nepravilno parkiranih tovornjakov ob Vilharjevi cesti, Slovenčevi ulici, Obvozni cesti na Ježici in na parkirnih prostorih stanovanjskih sosesk. Vzrok za napačno parkiranje tiči tudi v dejstvu, da je parkirni prostor za tovornjake na Ježici premajhen. Stanje se je sicer nekoliko izboljšalo po dograditvi novega parkirišča ob Dolenjski cesti, vseeno pa so miličniki v letošnjih prvih osmih mesecih prijaviili sodniku za prekrške 75 voznikov tovornjakov zaradi napačnega parkiranja, 148 voznikov tovornjakov pa so mandatno kaznovali.

### ZEMLJA – TUDI NAŠE BOGASTVO

Hudi, veliki ranj na površju bežigradske občine sta glinokop pri operkarni na Črnučah in gramoznica SCT v Stožicah. Tudi pri teh problemih je rešitev blizu; na Črnučah so prenehali kopati glino, območje opekarne je po dolgoročnem načrtu namenjeno za proizvodne objekte in skladišča. V Stožicah pa so letos prenehali črpati gramoz, izdelujejo še betonske izdelke, vendar iz materialov, ki jih dovažajo od drugod. Odkopano površino sproti sanirajo. Ko bodo preselili še izdelavo betonskih izdelkov pa bodo na teh površinah uredili parke ter športne in rekreacijske naprave.

Zemljico uničujejo tudi brezvestneži s predrznim parkiranjem avtomobilov po javnih zelenicah, predvsem ob Hošiminhovi ulici, Titovi cesti, Vojkovi in Peričevi ulici. Ko so uredili zelenice ob Vojkovi in Hošiminhovi ulici so ugotovili, da le še redki brezobzirneži parkirajo na lepi travici. Pomagala pa bo tudi kazen, saj je povečana s prejšnjih 5.000 na 50.000 din.

F. P.

### ODMEVI

## Ulica Bojana Štiha

V uredništvo smo dobili takšne pisemce:  
V vašem glasilu ste 25. oktobra objavili imena novih ulic za Bežigradom. Glede štihe, ulice me zanima, kdo je bil dramaturg in publicist IVAN ŠTIH. Ali morda ne gre za pomolo?

MARIJA VOVK

ODGOVOR UREDNIŠTVA: Seveda gre za pomoto in prav nerodno nam je zaradi tega. Torej: ulica se bo imenovala po Bojanu Štihu, profesorju zgodovine, publicistu, dramaturgu, kriliku in uredniku. Bojan Štih je bil mnogostranski publicist, kritik, esejist in urednik del slovenskih in tujih avtorjev. Opravljal je mnoge pomembne funkcije na kulturno-gledališkem področju. Bil je aktivist OF in udeleženec NOB, je zapisano v obrazložitvi k predlogu za novo ulično ime.

Velikemu slovenskemu popotniku, vrlemu Bežigradčanu Ivanu Štihu, pa želimo obilo lepega vremena in lahko hojo!

## Pozabili na dr. Škerla?

V drugem pismu pa se bralec, katerega naslov imamo v uredništvu, sprašuje, zakaj v naši občini nismo dobili tudi ulice dr. Franceta Škerla, saj je minilo že več kot tri leta od njegove smrti.

Nosilec partizanske spomenice dr. France Škerl je bil pomembni znanstveni delavec, medvojni aktivist in partizan, medvojni urednik Slovenskega poročevalca in kasneje Tanjuga. Po smrti je ta domačin iz Stožice svojo bogato knjižnico zapustil posavski skupnosti. Zaradi pomembnega znanstvenega in medvojnega publicističnega delovanja je prav gotovo zaslužil, da v svojem rojstnem kraju dobi trajno obeležje.

Bralec poudarja, da so na krajevni skupnosti že razpravljali o tem, da bi na željo številnih krajanov del ulice Stožice poimenovali po dr. Francetu Škerlu. To naj bi bil odsek od Stoženske ulice do ulice Pod klancem, kjer je stal Škerlov dom. Ime Stožice s tem ne bi bilo nič prizadeto, saj bi strnjeni del te nekdanje vasi še vedno nosil staro ime.

### MERCATOR-LJUBLJANSKE MLEKARNE

## Meden sladoled za sladkosnede

V Mercator – Ljubljanskih mlekarnah pripravljajo več novih izdelkov, ki jih bodo v kratkem poslali na tržišče. Med temi izdelki je tudi medeni sladoled, ki je posebnost in kakršnega pri nas doslej še niso izdelovali.

Tehnologinja Maja Otrin, ki je doslej pripravila recepture za več deset vrst sladoledov, nam je o tem povedala naslednje:

»Lani je Zveza čebelarških društev Slovenije praznovala devetdeset letnico delovanja. Član IO ZČDS Andrej Dvoršak, ki se sicer v Mercatorju ukvarja s stiki z javnostjo, je predlagal, naj bi za tisovno konferenco, ki so jo ob tej priložnosti pripravili čebelarji, naredili v naši sladoledarni medeni sladoled. Čebelarji so mi preskrbeli več vzorcev medu, sama pa sem potem v laboratoriju iz njih pripravila raznovrstne medene sladolede.

Vsi, ki so poskusili medeni sladoled so bili nad njim navdušeni. To je najbrž vzbudilo načrtovalce proizvodnje v naši organizaciji, da so se začeli dogovarjati o novem izdelku – medenem sladoledu, ki naj bi ga ponudili tržišču v začetku prihodnjega leta. Za vse sladokusce bo nov sladoled prava poslastica. Medeni sladoled pa je le eden od novih izdelkov, ki jih trenutno pripravljajo v M-Ljubljanskih mlekarnah. O ostalih, ki so tudi že prestali vse laboratorijske poizkuse, previdno molčijo, da jih ne bi presenetila konkurenca, ki v zadnjem času kot po nekem naključju prehiteva M-Ljubljanske mlekarne z novimi, zelo podobnimi proizvodi, kot jih snujejo v največji tajnosti v laboratorijih na Tolstojevi.

V mlekarneh so nam tudi zagotovili, da bomo nove izdelke v novi embalaži zagledali na policah trgovin še pred novim letom.

J. K.

## GOSTINSKO PODJETJE ČRNUČE

Titova cesta 284

s svojimi enotami:  
ROGOVILC  
BEŽIGRAJSKI HRAM  
STADION  
ŽAGAR  
RAŠICA  
ŠIBENIK

Vsem občanom in cenjenim gostom  
čestitamo za dan republike

## Potrckajte na prava vrata



PRAVI KLJUČ  
**inles**  
RIBNICA

PARTIZANSKA 3; tel.: (061) 861-411